„UKRAIŃSKYJ HOŁOS“ Przemyśl. Należytość pocztową uiszczono ryczałtem.

Ч. 24. (600) Неділя, дня 5. Липня 1931. Рік XIII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

p. PRZEMYŚL
Всч. о. Прелат А. Зубрицький
Пл. Чацького Г.-К. Капітула

Ціна примірника 25 сот.

Рахунки платні й позивні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тимсамим без застороги годиться на це.

Передплата в краю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол., чветьрічно. — Для Чехії на рік 72 к. ч., 1/2 — 40 к. ч., 1/4 — 20 к. ч. Для Франції — 60 ф. річно, 1/2 — 35ф., 1/4 — 20 ф., Для Німеччини — 10 мар. річно, 1/2 — 6 мк. 1/4 — 3.50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, 1/2 — 50 б. ф. 1/4 — 30 б. ф. Для Америки 2 1/2 ам. долярів річно. ☛ Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймає.

Проти баламучення опінії.

Під таким заголовком помістило „Діло“, якого начальним редактором є тепер п. Кедрин-Рудницький, у 137. ч. з дня 23. червня комунікат президії УНДО-ння та Української Парляментарної Репрезентації про переговори Унда з польськими урядовими чинниками. У попередному числі нашого часопису розповіли ми, як виглядала послідна „чорна кава“ з дня 13. червня, але зогляду на появу комунікату, який має відвагу робити з чорного біле, мусимо його розібрати й відповідно оцінити.

Наперед комунікат твердить, що „від зірвання відомих розмов у Варшаві весною ніхто з членів Унда ані з Укр. Парляментарної Репрезентації ніяких переговорів з ніякими урядовими ані півурядовими чинниками не вів і не веде“. Мусимо пригадати авторам комунікату, що й тоді весною Унда й Парл. Репр. довший час заперечували сам факт переговорів, а признались до них аж у травні, як уже всім стало ясним, який наслідок дали ці переговори у Льондоні, як уже справи не можна було вкрити. Якеж моральне право до оголошування комунікату мають ці, яких вже раз приловлено на викруті й неправді? Чи висланник до ґрафа Лося будучи послом не є членом Унда й Парляментарної репрезентації і чиж не від тих установ їздив? Звичайно дуже добре поінформований „Kurjer Lwowski“ писав у 167. ч. з 19./6.: „Незалежно від конференцій, які ведуть угодовці з ББ з Українцями у Львові, вів також у Варшаві останніми днями пертрактації віцепрезес ББ Голуфко“. Чи й Голуфко є для авторів комунікату „ані урядовим ані півурядовим чинником“?

Дальше „стверджує“ комунікат, що „від березня відбулися у Львові три дискусійні вечорі у приватних домах з участю приватно запрошених гостей Поляків і Українців, з відчитами, які торкалися сучасного становища Українців у Польщі на ріжних ділянках їх життя. Ці відчити були згодом друковані повністю у пресі. Відчити й дискусія над ними мали характер чисто теоретичний, при чому обі сторони застереглися проти невідповідного використовування їх у краю й за кордоном. Ніякі польські офіціяльні особи у тих дискусійних вечорах участи не брали“.

Ця часть комунікату нагадує народню приповідку: не вмер Данило, болячка задавила! Автори комунікату думають, що як назвуть свої переговори „дискусійними вечорами у приватних домах“, то вже вмовлять у всіх, що не роблять нічого, чого не повинні робити. Якаж ріжниця, чи переговорювали у приватному сальоні, чи ждали у передпокоях якогось урядового достойника? Чи від того зміняється факт переговорів і можна його цим заперечити? Чи дійсно після сумного досвіду з березня, як Поляки використали у Льондоні факт переговорів, є ще такі наївні, що вірять „людям доброї волі“, що вони цих „приватних розмов у приватних домах не використають невідповідно за кордоном“? Чи ще за мало їм тих прикладів, які досі дістали від урядових кол, які в потребі (Льондон, Женева) не вагалися заперечити загально відомі факти? Таж всю пресу обігла тепер інтерпеляція анґлійського посла Мальовна до міністра Гендерсона, чи Комітет трьох знає, що польський уряд зажадав як передумову до переговорів, щоби Українці відкликали свої петиції з Ліґи Націй. На це відповів Гендерсон: „Польський уряд заперечив, що такі передумовини колинебудь поставив“. А чейже усі ще тямимо, що саме про такі передумовини говорено публично у соймі, що писала про це вся польська преса, а всеж таки польський уряд заперечив цей факт, як йому було потрібно. А наші „політики“ сміють після того баламутити свій нарід, що ніхто не використає „цих розмов приватних людей“. „Kurjer Lwowski“ (ч. 173.) пише: „ББ веде переговори у звязку зі зближаючою ся сесією Ради Ліґи Націй в осени, на якій будуть розглядати українські жалоби в справі пацифікації“. Чи може треба ясніше пояснити, яку ціль мають Поляки, коли посилають своїх представників на „дискусійні вечори з відчитами“?

У третій точці комунікат подає, що „дня 13. червня відбувся у приватному помешканні о. кан. Д. Лопатинського відчит посла З. Пеленського на тему польської державної господарської політики на українських землях; відчит друкується у „Ділі“. Президія партії й парлям. репрезентація була й є докладно поінформовані про зміст тих дискусійних вечорів, яких ніхто не може уважати ні конференціями ні переговорами“. На це зауважимо, що кілька днів перед тим „Діло“ у ч. 133. писало, що ніякої конференції ніхто з Українців із бебеками не провадив, що це все забава в „ревеляції“, при чому, як той циган з приповідки покликало за свідка своєї правдомовности ...„Słowo Polskie“! А рівночасно два члени редакції „Діла“ були на цій розмові чи „відчиті“, а таки писали, що нічого не було! Дивно виглядає, що „Діло“ від першої хвилі, як зачало містити статтю пос. Пеленського: „Кому з цього користь?“ не зазначило, що це невинний відчит, який автор відчитав на дискусійному вечорі. Також не знаємо, які то ще два „відчити“ були друковані повністю у пресі, бо цего ніде не було зазначено. Як погодити першу точку комунікату, що ніхто з членів Унда й парлям. репрезентації не вів і не веде переговорів, з третою точкою про „відчит посла Пеленського? Чи пос. Пеленський не є членом Унда й парл. репрезентації? Чи ред. Кедрин не є членом центрального комітету Унда? Чи автори комунікату думають, що одурять когось тим, що переговори назвуть „відчитом“, а пану Пеленському кажуть раз бути послом, а другий раз приватною особою? Як усі ці „відчити“ є приватною справою якихось там запрошених собі кимось гостей, то пощо президія партії і УПР були й є докладно інформовані про зміст тих дискусійних вечорів? Чи такі поважні й відповідальні установи не мають нічого ліпшого до роботи, як цікавитися елюкубраціями всяких невідповідальних і приватних гохштаплерів чи маняків?

Супроти цего всего крайно смішним є кінцевий зазив до громадянства, щоби „не давало віри вісткам, які свідомо й злобно ширять наші національні й партійні противники, щоби підривати довіря до національного проводу“. Значиться, кажуть вірити собі на сліпо, хоча вже нераз робили з чорного біле, а відтак приперті до муру мусіли признаватися, що таки крутили. Не поможе нічого авторам, що свою нечесну роботу закривають тим, що це лише їх противники таке видумали. Не поможе, що покликуються на це, що вони національний провід. Бо правдою хиба є, що нарід вибираючи їх доручував їм оборону своїх інтересів, а цілком не казав їм ходити на переговори про угоду. Заголовок „Діла“ „Проти баламучення опінії“, мусять всі розуміти, що баламуцтво ширять не противники Унда й УПР., але **вони самі й їх ложний комунікат.**

З життя Волині.

Українці в самоврядуванні й державних урядах.

На жаль так уже якось складається, що інформуючи про життя й відносини на Волині, доводиться писати переважно про відємні явища. Це не значить одначе, що на цій землі прекрасного чорнозему нічого нема додатного. Навпаки, Волинь пробуджується, національна й громадська (і то всебічна) свідомість тут щириться, а вслід за цим крім тих культурно-освітніх і економічних установ і орґанізацій, що є, творяться все нові цінности, скріплюючи в той спосіб творчі й оборонні сили нашого народу. Словом, Волинь здоганяючи свою сестру — Галичину йде *вперед*. Але перше ніж перейти до зреферовання тих додатних явищ громадського життя на Волині, а також цінностей, які наш нарід здобув чи створив продовж останніх десяти років, (бож властиво після тимчасової програної нашої Державности на цих землях орґанізоване громадське життя датується тут від рр. 1920—1921) — наведемо кілька сумних явищ з життя Волині, бо вони гальмують або й унеможливлюють нормальний розвиток громадського життя цеї землі.

Sygn. III. 1. Pr. 35|31|2. Wyciąg z dziennika ogólnego posiedzeń Sądu okręgowego Wydz. III. w Przemyślu, dnia 20 czerwca 1931 Nr. 72. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy w Przemyślu jako Trybunał dla spraw prasowych na posiedzeniu niejawnem dnia 20. czerwca 1931 r. po wysłuchaniu Prokuratora okręgowego, na mocy §§ 489 i 493 ust. p. k. z r. 1873 orzekł: 1) że treść artykułu umieszczonego w Nr. 22 z dnia 21. VI. 1931 wychodzącego w Przemyślu czasopisma perjodycznego „Ukraińskij Hołos“, p. t: „Dubeńskie starostwo dalsze zamykaje ukraiński kooperatywy“ od słów „Zdajetsia“ do słów „dopustyty“ zawiera znamiona występku z § 300 u. k. 2) że konfiskatę powyższego numeru czasopisma „Ukraińskij Hołos“ jako usprawiedliwioną zatwierdza się, 3) że rozpowszechnianie rzeczonego artykułu jest wzbronione. Zarazem poleca się Redakcji czasopisma „Ukraińskij Hołos“, by po myśli § 20 ust. pras. z dnia 17. XII. 1862 Nr. 6 Dz. Ust. państw. austr. z r. 1863, treść tego orzeczenia bez powodów na pierwszej stronie najbliższego numeru swego czasopisma bezpłatnie umieściła. — Przewodniczący: Haninczak wr., Protokulant: Kuczyński wr., Za zgodność: Sidorski.

Отже перше, про що вважалиб за доцільне подати і що є одною з головних причин того невідрадного стану, в якому перебувають тепер Волинь і взагалі північно-західні землі — це невідповідне психічне „наставлення“ (це слово на Волині тепер „модне“) пересічного громадянина Волиняка, Поліщука чи Холмщака, байдуже чи селянина, чи інтеліґента. Ця психіка, яка полягає в непротивленні злу й признаванню лише т. зв. архилеґальних форм життя, є спадщиною московського царату. Пересічний „обиватель“ цих земель, за винятком дуже нечисленних одиниць, як уже згадувалось на сторінках нашого часопису, є по отій своїй психіці щось середнє поміж рабом а громадянином конституційної держави, якому належаться всі права нарівні з громадянами пануючої нації.

Наприклад візьмім т. зв. самоврядування (свідомо пишемо „так зв.“), бо в дійсности це є не самоврядування, а якась пародія його. Соймики в дійсности є прибічні ради при старості; волосні ради є прибічними війтів і волосних секретарів, а солтиси (сільські старости) звичайні виконавці наказів, чиїх хочете і яких хочете, а не голови громад, якби мало бути. Навіть коли у соймику чи волосній раді є більшість українська, то ці Українці переважно є особами з громадського боку найменше вартісними, а саме такі, що подобаються п. старості; громадян-незалежників до участи в самоврядуванні адміністрація не допускає. Пересічний член соймику, війт чи навіть солтис — це переважно люди, що вірою і правдою служать польській державі, а не своїй українській громаді, неначе державні урядовці... *За малими винятками* вони ставляться до всіх наших орґанізацій вороже, а в кращому випадку — стороняться їх, хоч повинніб свідоміші люди в праці тих орґанізацій (як Просвіта, кооперативи і „Сільськ. Господар“) брати активну участь, а принамні до них належати й підтримувати матеріяльно. Мало того, частогусто трапляється, що такий самоврядовець йде рука в руку з поліцією, осадниками і ін. „приятелями“ нашого народу. А вже нема шо казати про належну матеріяльну підтримку загалу Українців-радних і війтів на північно-західних землях шляхом вставлення до бюджетів відповідних асиґнованьь на українські цілі („Просвіту“, „Рідну Школу“, Укр. Інвалідів або на аґрікультуру для філії „Сіл. Госп.“). Колиж у рідких випадках на внесення кращих, свідомих і відважних радних і вставиться до бюджету якесь асиґновання на одну з укр. цілей, то повіт. виділ (точніше староста) з причини „пшекрочень буджетових“ або „з браку фундушув“ скреслює це асиґновання. Національна гідність наказувалаб радним уперто боронити українських інтересів і таки добитись, щоби хоч ті мізерні асиґновання лишилися у бюджетах за ці податки, які з нашого селянина стягається, але радні не мають на це відваги. Якже?! Пан староста або пан війт можуть нагніватись, а за це можна стратити їхню ласку. І таким чином т. зв. самоврядування — соймики, громадські ради через невідповідність членів цих орґанів Українців не уділють ніякої матеріяльної підтримки українським орґанізаціям. Заляканість і сервілізм деяких з цих „самоврядовців“ переходить уже всякі межі: вони навіть бояться на громадській раді чи у соймикові розмовляти по українськи (і то навіть з Українцями), щоби часом не стрефнити свого державного „наставеня“.

Такіж і ті наші землячки, що є на службі в державних установах. Для нашої справи це здебільша пропащі люди, що бояться тіні свого „начальства“. Українські товариства оминають десятою вулицею, щоби часом не нагнати на свою шкіру якогось лиха. Ми не кажемо, що урядовцеві дозволяють належати до всіх політичних *леґальних* орґанізацій, але щоби боятись належати навіть до Просвіти чи кооперативи, це можливе лише в нас. Це є ознакою рабства касти урядовців, що походять з інтеліґенції чи півінтеліґенції (а то й й селян). Зрештою будьмо до них поблажливі; як не можуть з огляду на своє службове положення отверто й активно працювати в українських орґанізаціях, то чи не є їхнім песім обовязком підтримувати наші установи матеріяльно? Треба знати, що ці урядовці навіть не читають і не передплачують української преси, а читають, хиба проурядові ґазети, як краківський „Курєрок“. У більшости цих панів нема звички підтримувати українську незалежну пресу й українські установи навіть „тихенько“, щоби око начальства не бачило. А при кожній державній акції — виборах до сойму то що — ці панове є найревнішими аґітаторами й наганячами за проурядову листу.

Бажаючи одначе бути обєктивним зазначу, що як у самоврядуванні, так і державних установах є одиниці з Українців, до яких подані закиди не відносяться, бо вони у всіх відношеннях є чесними синами свого народу і свої громадські обовязки в міру можливости виконують. Але на жаль вони є немов білі круки.

Якіж висновки з наведеного? Національно свідоме громадянство повинно памятати про ту ролю, яку виконують у житті північно-західніх земель ті з Українців, про яких згадано вище і як вони виконують обовязки до свого народу. Слід це усвідомити й при кожній нагоді вказувати цим „заблудшим синам“, що їхнім святим обовязком є не відрікатись свого народу, а йому, і лише йому служити. Всіх, хто до цього обовязку не почуватиметься, — трактувати як ворогів нашого народу. *В. Надстирський.*

З листів до Редакції.

Українська Національна Рада в Бельґії прислала нам таке письмо:

Хвальна Редакціє!

В ч. 21 вашого шановного часопису в замітці „Чим це пояснити“ подано, ніби Укр. Нац. Рада в Бельґії видала з нагоди відкриття Укр. Відділу при Кор. Військовім Музею листовні значки з мапою України. Сим маєм за шану подати до загального відома, що таке повідомлення розминається з правдою. Укр. Нац. Рада не має жадного відношення до випуску тих значків. Значки появились раніш, як Відділ був орґанізований і в жаднім звязку з ним не стоять. Отже уважаємо за зайве заходити в діскусію сприводу характеру й змісту тих значків.

Просимо видрукувати се вияснення у вашім шан. часопису.

За Президію:

Д. Андрієвський, гол. *М. Трач*, секретар.

Б. СКОБАР. 2)

На байдаках.

З водної мандрівки пласт. куріня „Лісові Чорти“ по Волині й Поліссю. 2.—24. VII. 1930 р.

(Продовження).

В суботу рано о 6. год. ми вже на ногах. Дякуємо за нічліг та прямуємо над Буг до наших човнів, звідкіля вже розноситься приманчивий запах звареного нашим Пісунем какао.

Зараз після снідання випливаємо. День ще кращий від двох попередніх. Сонце не то що гріє, а по просту пражить. Поволи минаються лавиці, та їхню задачу перебирають на себе часті мілини, інколи довгі на 20—30 кроків, якими від тепер почав нас угощати Буг.

— Иншими роками — кажуть надбужани — то його й перейти негоден, а цього року частенько стрічаєшся з його милим дном, що тут і там виринуло з води. Спричинила це довга посуха, що цього літа панує мабуть не лише в наших околицях.

Коли запливемо на таку мілину, тоді й гримаємо на стерника: „а ти сякий — такий сину! Не бачив, що тут мілина?! Дивися, як можна було добре переїхати ціло попід тамтой беріг! (А там хто зна, чи й не гірше булоби!) Полаємося так трохи, понатягаємо з бідного стерника „лахів“, попробуємо правими веслами веслувати, а лівими контрувати або навпаки; опісля йде ґенеральне „contra“, колиж і це не поможе, тоді ставляємо „резолюцію“ й заразже беремося виконувати її. А саме, всі злізаємо з човна та беремося хто за ланц, хто за залізні дроти, а хто просто за насмаровані вазеліною гаки, на котрих спочивають весла. Слідує одно голосне й серіозне „авізо“, опісля ще голосніше й сильніше „Гей — ррруп“ і човен рушається з місця, а ти мусиш талапатися в воді та пхати човен вперід. Воно вправді можнаби й маркірувати — вдавати, що робиться, а в дійсности нічого не робити, — але треба дуже вважати, щоби часом не завважав хто цієї маркірації. А то, як спостережуть, так опісля не повірять, що тягнеш, хочби й не знати як тягнув. Та мимо цього всього маркірація нераз процвітає. Є в нас старий маркірант, ще з італійського фронту, де повнив службу при „Штурмбаталіоні“. А штурму — каже — навіть і не бачав, бо все від початку атаки падав „пострілений“ чи „пробитий“ на землю, накривав „броцаком“ голову й втинав „шлюмра“*). А після штурму вертався з гордою міною небезпечного й безпощадного штурміста домів. І за кожним разом проходило йому це безкарно, а одного разу за „хоробрість“ і „здобуття“ машинового кріса, який — чорт зна де — вирвав, дістав навіть срібну медалю. Оцему то тільки Мурлиці вдається маркірація та й то часами приловлять. Та з огляду на цю срібну медалю, титул „пана професора“, його вуса та инші „заслуги“, не робить ніхто Мурлиці з цего приводу ніякої „квестії“. Не таке булоби з иншим фаміліянтом.

— — — — — — — — — — — — — —

В год. 19.30 вечером прибуваємо до Вільки Поторицької. Архикордюк приміщує нас у гарно вистеленій сіном стодолі, а Пісуньо зачинає своє незавидне урядовання біля кухні.

Тимчасом над берегом Буга збирається чимраз більше селян, що прибули сюди на звук стрілецької пісні „Ой у луві“.

— Завтра неділя, є час відпочати, а сьогодня вже посидимо трохи з вами. Послухаємо ваших гарних пісень та дещо поговоримо. Певно богато новин везете — виж зі Львова. Ми такі цікаві на всьо, що в світі діється, а чомусь з міста до нас ніхто не загляне та не розкаже — заговорив так хтось з їхнього гурта.

І соромно мені тоді трохи стало за наші інтеліґентні круги, а в першу чергу за українське студенство, — соромно стало за цю велику студенську сімю, до якої й сам належу. Є нас на західно-українських землях звиж 2500 люда, а чи пропорціональна праця студенства до цього числа? Чи бодай половина з нас цікавиться громадськими справами, дає якийнебудь вклад праці для загальної справи? Якщож на це все не можна дати потакуючої відповіди, то я спитаю, *чи бодай учаться?* Вистарчить тільки це розважити, а ніяково на душі стане. Гляньте так холодним оком обсерватора довкруг себе, перейдіть своїх знайомих, перегляньте часописи, а побачите, що студенський загал далеко не дорівнує тому студенству, що пірвалося було на такий гідний подиву чин як Українські Високі Школи. Правда, що чимраз частіше кидають нам під ноги колоди, приходять нові завдання, чимраз більше дається в знаки загальна скрута й т. п. Алеж цим усім „обставинам“ можна протиставитися одним зорґанізованим фронтом. На жаль немає у всіх належного запалу, завзяття, розмаху й порадности, що повинні бути прикметою кожного молодого чоловіка.

Деж поділися ці цінности?! Розгубилися в погоні за „реальними“ осягами, — як у нас кажеться. Молоді серця заростають хабаззям невтральности, байдужности, опортунізму та — в деяких уже випадках — хруніяди. По просту — *втікають з фронту.* Бо й якже назвати цей факт, що тепер чимраз то більше ґімназійних абсольвентів з легким серцем минає Львів та їде в Познань, Вильно або Варшаву, — а на своє оправдання каже, що „у Львові не можна спокійно студіювати“. Такі арґументи підсунули своїм дітям батьки. Діти слухають, а батьки вдоволені, що діти послушні. Бідні діти, а ще бідніші батьки! „А впрочім, чи й там у Варшаві або Кракові не є наші діти патріотами?! Носять корпоратки — й то жовто-сині, пане добродію! — Святкують 1. листопада й Шевченківські роковини, загалом пропаґанда межи польською суспільністю й так далі“.

Ні батьки ні діти не хочуть чомусь розуміти, що вперше чергу *місце українському студентові у Львові*, де ніколи не буде забагато молодих і здорових людей до роботи й що тут можна робити пропаґанду краще, як деинде. Тимчасом цій горстці, що твердо держить у руках несплямлений прапор, який перебрала від Коцка, приходиться робити за всіх. І це все діється коштом їхніх студій та здоровля. На це обоятно дивиться суспільність і товариші. Ба, що болючіше — дехто посміє й болотом кидати. Ех — дійсносте українська!

Вже пізним вечером, коли люди розійшлися, ми подалися до стодоли, де мали заночувати. Загальну тишу переривали лиш е рівномірні кроки стійкового, що проходжувався біля човнів.

— — — — — — — — — — — — — —

*) Засипляв.

(Д. б.)

ВІД ВИДАВНИЦТВА.

Через липень і серпень змушені ми видавати що друге число у зменшеному обємі.

Що чувати в світі?

Ратункова акція Америки. — Політичні відносини в Европі сильно загострилися в останніх часах. Такого горячого часу, таких вибухів пристрастей, як в останніх часах Европа вже давно не переживала. Незвичайно гостра господарська скрута може кожної хвилі сповнити ролю того вітру, що роздути може тліючі тут і там огники до розмірів великого загальноевропейського, а то й до загальносвітового пожару. Одним з таких тліючих політичних осередків є Німеччина. Бачать й розуміють це Анґлія й Зєдинені Держави Півн. Америки й тому перша з них є готова сьогодня піти з допомогою Німеччині. Наради німецьких та анґлійських міністрів в Чекерс мали на меті призадуматись власне над способами й розмірами анґлійської допомоги.

Минулий тиждень приніс відомости про допомогу Америки. Президент Зєдин. Держав Півн. Америки Гувер повідомив усіх европейських довжників Америки, а передовсім Німеччину, що америк. уряд не буде цього року домагатись від них ніяких довжних рат і пропонує, щоби це зробили усі держави. Анґлія та Італія приступили заразже до виконання цього побажання, повідомляючи в свою чергу своїх довжників про завішення цьогорічних сплат. Лише одна Франція не хоче на разі пристати на пропозицію Гувера. Та мабуть на її впертість й сліпоту найдеться також лік і їй відберуть цю коробку сірників, якою вона граєтся вже від давна.

Виборча невдача болгарського уряду. — Вибори в Польщі й Румунії мають вже свою марку й „славу". Болгарський уряд думав і собі покористуватись польськими й румунськими виборчими взірцями та був певний своєї перемоги. Тимчасом склалося не так. Болгарський урядовий виборчий бльок здобув лише 79 мандатів на загальну скількість 274.

Причина невдачі болгарського уряду в тому, що болгарська виборча ординація предбачає примус голосованя. Хто з управнених не віддасть свойого голосу, підпадає карі. Примус голосовання унеможливлює отже „досипування" голосів за урядом на місце тих, що не прийшли до урни, так як це було в Польщі й Румунії.

Після останніх виборів у Болгарії прийде або до повної зміни уряду, або до проголошення диктатури й уневажнення виборів та розігнання парляменту.

З польських справ.

Вислід доповняючих виборів у Плоцьку. Доповняючі вибори не могли вплинути на зміну укладу сил у Соймі (йшло про перевибір 5 осіб), але були важні як свідоцтво настроїв, що панують у суспільности. Тому всі партії старалися зібрати якнайбільше голосів, якіби свідчили, що загал чи більшість за ними. Розуміється, що уряд доложив старань, щоби задержати оба мандати одинки. Лавою голосували на одинку Жиди, які перше мали окрему листу, а також Німці. Самих жидівських голосів упало на одинку понад 10 тисяч. Вислід оголошено такий: одинка два мандати, ендеки один мандат, центролів два мандати. Многі обводові комісії перервали обчислювання голосів о 3. рано до 9. години. Через те оголошений вислід ріжниться від обчислень мужів довіря в обводах; опозиційна преса пише про ці обчислення під заголовком: чудо над урною.

Зміна в уряді. Тому що склад уряду в Польщі залежить фактично від волі одної особи, наступають часто зміни поодиноких міністрів. Тепер ґен. Складковський уступив з міністерства внутрішних справ та став другим міністром військових справ, а міністром внутрішних справ іменований полк. Перацький. Мають прийти ще дальші зміни в уряді, а навіть пишуть про скасовання трох міністерств, щоби щадити.

Дальші ощадности. Щоби ратуватися перед дефіцитом буджету, оголосив уряд дальші ощадности. Більшість цих розпорядків відноситься до урядників у Варшаві, на Шлеську та Поморі, яким відібрано цілком або зменшено всякі додатки, які досі побирали. Хоча ці обмеження ухвалила рада міністрів перед виборами у Плоцьку, то оголошено їх по виборах, щоби не зражувати собі урядників. На першого липня потрутять також послам з дієт. Ухвалено також зменшити ренту інвалідів та родин по померших жовнірах. За липень дістануть вони ще по старому, але від 1. серпня потрутять їм 9—12% рент. Говорять також, що уряд хоче задержати додаток для тяжкоушкоджених інвалідів.

Костек-Бернацький на відпустці. Костка-Бернацького, що вславився своїм „режімом" у вязниці в Берестю, перенесли на один рік у нечинний стан. Часописи пишуть, що опікун Бернацького хоче іменувати його воєводою в Новгородку. Через три місяці мавби Бер. практикувати у Варшаві.

В недугах крови, скірних і нервових осягаємо при уживанню природньої гіркої води „**Franciszka Józefa**" правильне ділання орґанів травлення.

Хроніка міжнародніх подій.

Минулого тижня вислав президент Німеччини Ґінденбурґ телеґраму до американського президента Гувера, в якій вказує на дуже тяжке господарське положення Німеччини й просить якнайшвидшої допомоги.

*

Пропозиція Гувера в справі однорічної мораторії для всіх европейських держав викликала у Німеччині загальну радість, у Франції негодування, а у большевицьких політичних колах жаль. Голоси франц. преси вказують на те, що „проект Гувера це конець спл ат відшкодовань Німеччини. Коли Німці раз перестануть платити відшкодовання, хочби лише один рік, то потім буде незвичайно тяжко примусити їх відновити сплати". Тому вся без виїмку преса дає вияв свойого ворожого відношення до проекту Гувера й заявляє, що Франція ніяк не може погодитись на нього. Навіть преса лівого напрямку, яка ставиться до Німеччини доволі прихильно, є проти проекту Гувера кажучи, що „Америка швидко відібє собі в инший спосіб понесені з приводу мораторії грошеві втрати, а для Франції проект Гувера це катастрофа кількаміліярдового дефіциту".

Большевицькі ґазети висказують погляд, що проект мораторії Гувера матиме дуже короткотревалий вплив на злагіднення господарської скрути в Европі, а зокрема в Німеччині; під політичним оглядом доведе до ще більшого напруження відносин поміж Німеччиною й Францією. Большевики жалують, що процес назрівання „пролетарської революції спиниться через мораторію на деякий час".

*

Анґлійський, французький і американський банки та міжнародній банк в Базилеї признали Німеччині позичку у висоті 100 міліонів долярів.

*

Перед приїздом анґлійських міністрів до Берліна відбудеться зустріча французьких і німецьких міністрів у Парижі. Запрошення до зустрічі Франція вже вислала, а німецький уряд її приняв.

*

Минулого тижня підписано торговельно-господарську умову поміж Румунією й Німеччиною. На підставі цеї умови Румунія буде вивозити до Німеччини збіжа, а Німеччина фабричний товар до Румунії.

*

Братанич большевицького амбасадора в Парижі Довгалевський вступив в сліди Беседовського й відмовився вертати з Парижа до СССР. Одночасно Довгалевський вступив до партії Беседовського.

Ширіть „Український Голос"!

По всій Україні.

Півн. Західні Землі.

Хроніка: Тернопільське воєвідство затвердило рішення староства в Тернополі, яке не дозволило кружкові „Р. Ш." відкрити діточі садки по селах: Баворів, Борки великі, Буцнів і Ходачків вел. — З бережанської тюрми вийшли на волю Володимир Пришляк зі Заставча й Осип Баран з Раю. — 9. червня випустили з арешту Івана Романюка з Почаєва; має що тижня голоситися на поліції. — Тернопільське воєвідство перевело по селах Чортківщини комасацію воєнних могил; викопані кости перевезено до Ягольниці. — Зі стрийської вязниці вийшла по 13 місяцях слідчої вязниці Володимира Середницька, якій на розправі присудили рік вязниці. — Українське Гіґієнічне Т-во у Львові уладило в Золочеві протитуберкулічну виставу від 21—27. червня, пізніще в Тернополі від 28. червня до 4. липня. Дальші вистави відбудуться: у Теребовлі від 5. до 10. липня, з 4 викладами від 5—8 липня.

Нові політичні розправи. Ще у березні заперечила лава присяглих у Бережанах вину Мартина Мищишина й Миколи Волощука з Шумлян, обвинувачених за злочин державної зради й підпалу, але трибунал ухилив вердикт присяглих. Нова розправа відбулася 29. і 30. травня. На основі нового вердикту присяглих суд звільнив Мищишина від вини й кари, а Волощука засудив на 6 місяців тюрми. — Перед тим трибуналом відбулася ще розправа проти Ярослава Лапчака, Мартина Мізерного й Дмитра Посунька, всіх з Вербова (пов. Підгайці), обвинувачених за злочин державної зради й підпалу в банді. Трибунал засудив Мартина Мізерного на три роки тяжкої тюрми, Ярослава Лапчака на два роки, а Дмитра Посунька звільнив від вини й кари. Всі три сиділи у слідстві від 22. вересня 1930. — Дня 18. червня зачалася перед львівським судом присяглих розправа за злочин державної зради й переховування вибухових матеріялів. Прокуратор обвинувачує 12 молодих студентів і ремісників, а саме: Евгена Врецьону, Степана Бардахівського, Володимира Саляка, Романа Щура, Богдана Стецишина, Богдана Павука, Миколу Ласейчука, Ярослава Олійника, Івана Ткача Петра Жмінковського, Семена Посіка й Василя Яріша, що вони належали до тайної орґанізації українських націоналістів, яка має за ціль викликати повстання проти Польщі. Першого арештували Миколу Ласейчука, як дня 21. квітня 1930. ніс у валізці пекольну машину. Переслухані обвинувачені заперечили, начеби належали до якоїсь тайної орґанізації. Обв. Саляк зізнав, що ремісничa національна молодь у Львові рішила кинути бомбу під радянський конзулят у Львові, щоби голосно на весь світ запротестувати проти влади большевиків на Україні та проти засуду українських вчених та діячів (саме тоді скінчився у Харкові процес Союза Визвол. України).

Сельроби опановують українські товариства. На загальних зборах повітового Союза Коопер. у Жовкві вибрали сельроби 93 голосами цілу свою надзірну раду (проти 82 голосів). За тиждень вибрали до Надзірної Ради Українського Кооперативного Банку у Жовкві також самих сельробів. Наші центральні установи повинні глибоко призадуматися над небезпекою, якою грозять нам ці факти. Замість видумувати законні й незаконні засоби, якими удержується наші установи в руках „фамілії" (тепер найважнішим титулом до проводу не фаховість кандидата, лише леґітимація з УКС-а), треба вже раз додуматися до того, *що навіть кооперація мусить виховувати своїх членів.* Безпечніше опертися на ідейности й національній свідомости членів ніж, як це — на сором — зробила „Просвіта", на асисті поліції.

Ще жертви пацифікації. В Медині (пов. Збараж) помер у травні б. четар УГА. й управитель школи ПЕТРО СМОЛІЙ. Покійний був визначним і ідейним робітником на освітній ниві; побіч дуже ревної праці в школі находив час на працю у Читальні й Кооперативі, які заложив. Збитий тяжко в осени вмер у силі віку, бо мав лише 46 літ. — В селі Реклинець (пов. Жовква) помер у травні 20 літний селянин ОЛЕКСА СПОДАРИК, один з найсвідоміших у селі. Від осени аж до дня смерти пролежав у ліжку, бо навіть не мав сили піднятися. В. І. П.

Свято молоді „Рідної Школи". Ювилейне свято молоді шкіл і захоронок „Рідної Школи" зібрало дня 14. VI. поверх десять тисяч видців на площі „Сокола-Батька" у Львові. Свято розпочалося почесним ходом всеї молоді, відтак ішли гри й забави дітвори зі захоронок, загальні масові вправи старшої молоді, національні танки поодиноких шкіл, гуртові вежі, ритмічні вправи. Закінчили свято історичні картини з козацького життя, виконані учнями

КРЕМИ Й МИЛА проти веснівок, скірних виприсків і прищів, відсвіжуючі церу — у великому виборі поручає: АПТИКА ПІД „ЗВІЗДОЮ“ в Перемишлі, вул. Францішканська ч. 24. біля міської вежі, — при Аптиці ДРОҐЕРІЯ.

львівських хлопячих шкіл. Окремо були змагання у відбиванці учениць учит. семинарій зі Стрия, Самбора, Тернополя й Львова.

Відгук війни 1918/19 р. Самбірський суд судив Івана Менцінського, що після 10 літного побуту на Чехах вернув до краю. Акт обвинувачення закидав, що Менцінський як чура полк. Кравса вбив полоненого Поляка Ліґутку з Ляшок муров., а якогось студента казав застрілити за шпіонажу. Обвинувачений мав тоді 16 літ. Трибунал засудив М—ого на 6 літ тюрми, при чому третину кари відрахували на основі амнестії.

Політичне вбивство у Львові. У второк, 16. червня перед 8-ою годиною рано застрілив молодий Українець на вул. Ґродзіцьких учня 8-ої кляси Евгена Бережницького, що з товаришем Дмитром Кордисом ішов до школи. Від двох стрілів у груди Бережницький помер на місці, а вбивник намагався втекти. Утікаючи ранив робітника Слівінського, що заступав йому дорогу, але в Домініканській улиці зловили його постерункові. Вбивник відмовив зізнань на поліції й сказав лише: „Я Українець, я убив провокатора, більше вам не скажу“. Поліція відкрила, що вбивник зветься Іван Мицик, родом із Синевідська Вижного, рідний брат Романа, що 1929 р. виконав замах на грошевого листоноша на Городецькім. У травні здав матуру на філії укр. ґімназії у Львові. Після того вбивник признався, що справді називається Іван Мицик, що як член УВО. дістав приказ убити Бережницького, якого УВО. підозрівала, що є провокатором. Мала теж докази, що Бер. їздив у якихсь політичних справах до Варшави. Господиня, що в неї мешкав убитий Береж., зізнала, що попередного дня Бережницький сказав, що їде до Варшави й вийшов з дому з валізкою; вечером вернув уже без валізки й заявив, що до Варшави не поїде, бо має здавати іспит.

Убитий Бережницький був сином емер. урядника з Підкаменя, ходив до ґімназії в Рогатині, а після її розвязання до ґімназії при духовній семинарії у Львові. Слідство ще не покінчене; поліція арештувала кількох учнів, між иншими Кордиса, як підозрілих о співучасть у вбивстві.

Забута річниця. Дня 24. червня минуло сто літ від смерти крилош. Івана Могильницького, що перед сто роками клав перші підвалини під храм нашого відродження закладаючи українські школи по селах, видаючи книжки та обдумуючи статут першого освітного товариства. Також був Могильницький визначним меценатом, бо весь свій маєток записав на народні цілі. Прикро вражає, що перемиські товариства, в першу чергу філія „Просвіти“, не вважали своїм обовязком улаштувати свято для народа й молоді іґноруючи виховне значіння культу традиції. На таке свято Могильницький як великий освітний діяч добре заслужив.

Під румунським постолом.

Вислід виборів для Українців. Українська Національна партія, що заключила з урядом умову та йшла спільно до виборів, дістала одного посла, дра В. Залозецького й одного сенатора, дра Д. Маєр-Михальського. Як бачимо, умова покінчилася для Українців невдачею, бо не зберігли свого стану посідання. Що вибори й така тактика здеморалізували нарід, це ясне, хоча часописи про це не пишуть. Наслідки деморалізації не дадуть на себе довго ждати.

Поза межами України.

Новий ректор українського університету в Празі. Ректором українського університету в Празі на академ. рік 1931/2 вибрано проф. хемії дра Івана Горбачевського. Деканом фільософічного факуль. професора історії мистецтва Дмитра Антоновича, а деканом права проф. Шелухина.

ВСЯЧИНА.

Не можна їхати до Канади. Тому що канадійський уряд здержав цілком видачу дозволів на вїзд до Канади, еміґраційний уряд у Варшаві перестерігає всіх, що бажали їхати до Канади, щоби навіть не зачинали ніяких старань, бо всі заходи підуть надармо.

Число жертв морської катастрофи коло берегів Бретонії, про яку ми писали, подають тепер на 580 осіб. Знайшли мало тіл топільників, бо з кораблем пішло на дно більше як 200 осіб. Є родини, що стратили 8, а навіть 10 осіб. Власти арештували управу товариства за це, що вислала на море старий корабель, який був призначений лише до плавби по ріці.

У Відні кінчать будову великого інституту для лічення рака. Тому що грізна недуга рака шириться чимраз більше й забирає богато жертв, будує громада Відня великий інститут, в якому будуть робити спроби лічення цеї недуги промінями раду. Незадовго відбудеться отворення інституту. Саме тепер купила громада Відень пять ґрамів раду за два міліони шілінґів (два й пів міл. зл.). Через те інститут є нині власником найбільшої кількости раду на цілий світ. Рад везли до Відня під сильною сторожжу й зберігають його в опанцирненому сховку. В боротьбі зі страшною недугою рака стає тепер Відень найсильнішою твердинею.

„Навтілюса“ притягли до Ірляндії. Американський корабель, що тягнув „Навтілюса“ до берегів Ірляндії, доносив, що залога „Навтілюса“ направила мотори й судно буде плисти власними силами. Але на другий день мотори знов попсулися. Дня 22. червня дотягнули судно до пристані Корк в Ірляндії. Уладження судна виказало богато хиб; часть харчів у коморі попсулася, так що часть залоги затруїлася. Вода зірвала цілий поміст. Всеж таки Уілкінс сподіється, що в Ірляндії направить своє судно й ще літом попливе до бігуна.

Переписка Адміністрації.

Вп. Мик. Сир. Канада. Одержали; заплачено до кінця року.

Кіно „СВІТ“ — ул. Костюшка, Народ. Дім. Від 2. VII. **Любовниця Їх Величества.** — Від 6. VII. **За кулісами цирку.**

Кіно „УТІХА“ — Засяня. Від 3. VII. **Жінка на місяці**, режисерія Фріца Лянґа.

Кіно „ПОЛЬОНІЯ“ — ул. Міцкевича. — Від 3. VII. **Палаюче серце**, в гол. ролях Ґустав Фрайліх і Маді Хрістіян.

Анонсуйтесь в „Укр. Голосі“!

Нічна служба в аптиках:

1. VII.	Аптика „СЕМА“, ул. Костюшка і МАНЬКОВСЬКОГО, ул. Дворського.
2. VII.	Аптика ЛЯНОТИ, ул. Словацького, і ЗАНДАВЕРА, ул. 3-го Мая.
3. VII.	Аптика БАЄРА, ул. Міцкевича і МІРСЬКОГО, ул. Ґрунвальдська.
4. VII.	Аптика ШАНЦЕРА, Францішканська і ПОМЕРАНЦА, ул. Чарнецького.
5. VII.	Аптика МАШЕВСЬКОГО, ул. Францішканська.
6. VII.	Аптика „СЕМА“, ул. Костюшка і МАНЬКОВСЬКОГО, ул. Дворського.
7. VII.	Аптика ЛЯНОТИ, ул. Словацького, і ЗАНДАВЕРА, ул. 3-го Мая.

НАДІСЛАНЕ.

(За цю рубрику редакція не відповідає).

АДВОКАТ
Др. МИКОЛА РИБАК
Веде канцелярію в Перемишлі
ПРИ ВУЛ. ПІЛСУДСКОГО Ч. 1/1.
в льокалі канцелярії бл. п. Дра Т. Кормоша. Заступає в усіх справах цивільних і карних.

СПЕЦІЯЛІСТ ЖІНОЧИХ НЕДУГ І АКУШЕР
Др. Йосиф Рац,
б. довголітній лікар положн.-ґінек. клініки У. Я. К. у Львові й Берліні,
Перемишль, ул. Ягайлонська — віядукт.

Адвокат і оборонець у карних справах
Др. Роман Секела
веде канцелярію
в Перемишлі при вул. Фредра 6.
побіч Ринку. Ч. телеф. 149.

До гри **В ТЕНІС** заграничні **ракети** і мячі
Штучні огні на фестини і забави
поручає
ІВАН БОРИС Перемишль, — Ринок 2.

З днем 21. червня ц. р. почав виходити в Станиславові безпартійний тижневий часопис п. з.

„УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ“,

присвячений справам політичним, культурно-освітним, господарським і суспільним Покуття, Підгіря та Поділля.

Передплата до кінця року виносить зол. 4·—
чвертьрічно . . . „ 2·—
місячно . . . . „ 0.70
Поодиноке число коштує **20 сот.**
Виходить на неділю.

Замовлення, переписку та передплату висилати на адресу:
Ред. і Адм. „УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ, Станиславів, Ґолуховського ч. 17.

Паперці — КАЛИНА — Тутки.
Одинока Українська ФАБРИКА паперців і туток дає покупневі товар К-А-Л-И-Н-А першої якости по конкуренційних цінах, а українському робітництву варстат праці і заробіток.
Тутки — КАЛИНА — Паперці.
Кооператива, „Будучність“ в Тернополі вул. Липова 2.

Уживайте ЕЛЕҐАНТ
бо це найліпша паста до обуви і своя ЛЬВІВ, Кордецького 51.

ОПАСКИ і ПОЯСИ на ЖОЛУДОК
ДЛЯ ВАГІТНИХ ЖІНОК — ПОПОРОДОВІ, ПОПЕРАЦІЙНІ, — ВІД ЖИЛЯКІВ.
ОПАСКИ на ПРОПУКЛИНУ.
АПТИКА під „ЗВІЗДОЮ“ ПРИ АПТИЦІ ДРОҐЕРІЯ.

Тарифа оголошень: За текстом за І вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 3 шпальт анонсових) 0·50 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·30 зол. Дрібні оголош. по 0·25 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 2·— зол., для шукаючих праці подані безпосередньо до адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 1·— зл. (за 1 мм.), на першій сторінці 1·50 зл. (за 1 мм.)

За редакцію відповідає: Володимир Зиблікевич. Редаґує: Володимир Зубрицький. З друкарні Кнолєра й Сина в Перемишлі.